

Les emprentes d'haver estimat

Ricard Garcia, *La llum més alta*. XXXVIII Premi Manuel Rodríguez Martínez Ciutat d'Alcoi 2021. Edicions del Buc_Poesia , núm. 23 / Pruna Llibres, La Pobla de Farnals, març de 2021. Epíleg de Teresa Pascual.

...

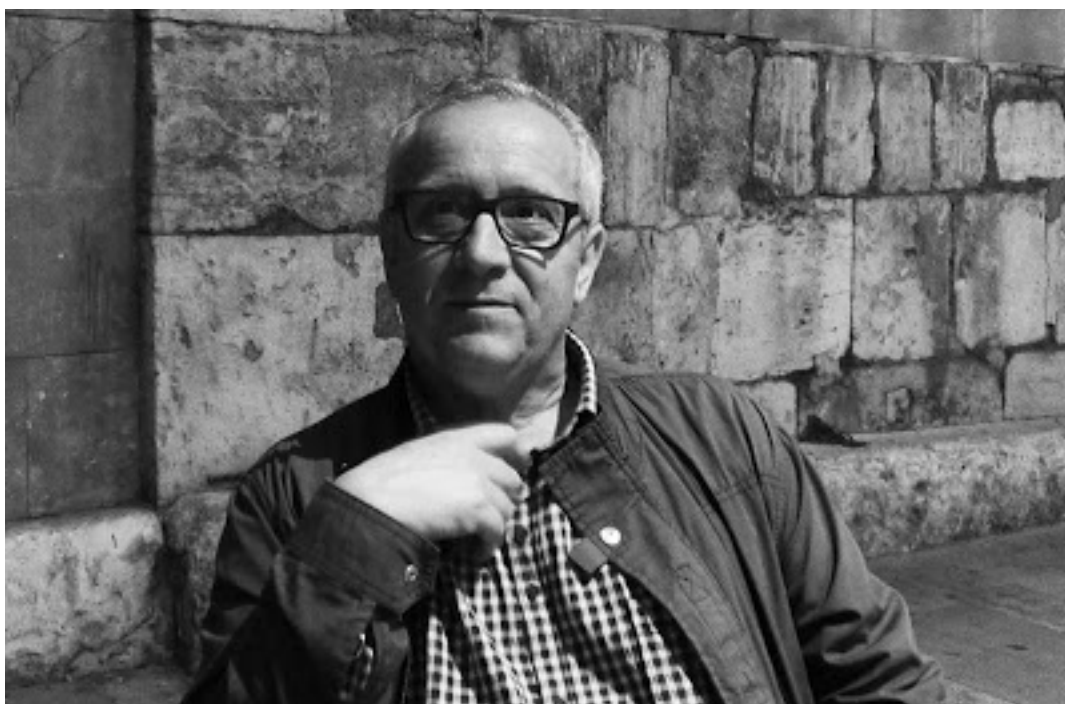
Tot en la poesia de Ricard Garcia (Sant Llorenç d'Hortons, 1962) és transparent, lluminós com el títol d'aquest llibre que fa cinc en la producció poètica de l'autor. Precedit per *Els contorns del xiprer* (2007), *De secreta vida* (2008), *El llibre que llegies* (2012) i *On la sang* (2017), aquest *La llum més alta* reprèn i eixampla els temes i les maneres que defineixen el conjunt de la seua obra: la mirada, d'una insistència serena, sobre el paisatge del camp (els horts i els boscos, les vinyes i els oliverars, els rius i muntanyes...), el pas dels dies i les estacions, el trànsit constant d'un món que es contempla en la seua plenitud i en els seus matisos més recòndits per afermar la consciència d'un mateix i anar escampant "les emprentes inesborrables d'haver estimat", els poemes. Perquè és l'estima, en efecte, el fil que ho cus tot i d'on naixen tant la celebració de la vida dels poemes com el sentiment de pèrdua de to elegíac i la presència constant de la mort. Brilla tan alta la llum, al capdavant, perquè en coneixem les ombres, perquè hem escoltat el pas furtiu de la mort, que en el poemari troba feliçment el símbol d'una guineu escàpola i incerta, vista i no vista com un fantasma o com un somni en un revolt del camí, com una premonició, una presència a penes intuïda. Llegim en el poema que obri la tercera secció del llibre, la que dona títol al conjunt: "l'ombra esmolada de la guineu / que fuig". I en l'últim poema, "Una ombra de foc": "que s'extingirà a la vora d'un torrent / quan la guineu hagi fugit del tot". Vida i mort, eros i tàtatos d'infinites variacions, en l'equilibri de llums dels poemes de Ricard Garcia, aliens per complet a qualsevol estridència, subratllat o excés, estranys igualment a l'èmfasi de l'entusiasme vital i a la greu pesantor de la tragèdia.

La forma en què Ricard Garcia troba l'equilibri per expressar la seua vivència i visió del món que és i en què és (perquè els poemes sempre busquen aquest fusió primordial de l'home i la natura en el triple eix del temps: passat, present i futur) i en què la vida pren sentit i consciència, combina sàviament les formes del poema en prosa i en vers. El to reflexiu i dialogal que hi predomina es manifesta en les formes de la segona persona del singular, el *tu* com a desdoblament bàsic del jo poètic: "et diu", "tu prou que ho saps", "passes el pont", "quan eres un nen", "observes", "tems la fredorada". Només en alguna ocasió aquest *tu* s'obri al *nosaltres* amorós ("T'he tingut tant / que ara em sé orfe de nosaltres", "Podem dir-nos-ho tot quan el món calla") o al *vosaltres* familiar ("heu decidit tornar a fer el pessebre") o també amorós en l'evocació d'un record compartit ("No era acollidor el vostre polígon"). Aquesta varietat de persones del verb té el seu equivalent en l'ús de les formes verbals del temps, segons que el poema evoque episodis del passat, descriga fets presents simultanis (en l'àmbit del poema) a l'acció de la mirada o s'avance a esdeveniments futurs des de l'experiència i la consciència del trànsit cap a la mort.

Amb un total de 47 composicions, *La llum més alta* s'estructura en tres parts, cada una de les quals pren el nom d'un dels seus poemes, *Intrús*, *T'he tingut tant* i *La llum més alta*, amb 17, 11 i 17 peces respectivament, més un poema inicial i un *Epíleg*. La recerca de l'equilibri i l'harmonia s'estén a l'articulació simètrica del conjunt i també a la manera com se succeeixen i

encaixen les diverses peces, que solen lligar els fils de la reflexió poètica. Així, per exemple, el poema "Mans", que evoca les del pare, enllaça amb "Un feix de branques", que parla d'una visita discreta del pare per podar una olivera i deixar una garrafa d'oli al seu fill. O com es passa de "Les fulles de l'arboç", amb el pessebre nadalenc i la perspectiva de la reunió familiar plena d'absències, a "Una dona parirà sola" (que, pel contrast que suposa entre el recer de la llar i la cruel intempèrie dels desposseïts, m'ha recordat el papassetià "Nadal" de *L'irradiador del port i les gavines*). Perquè en la mirada al món més proper el poeta no pot deixar de veure les tragèdies que s'esdevenen en el territori inhòspit de la injustícia social ("Bressol buit", "L'aspror de la sorra"), en els ofegats dels moviments migratoris, en els presoners anònims abandonats per "una Europa de gel que calla". Els versos finals de "Cireres" són especialment eloqüents pel que tenen de resum de l'ideari vital del poeta. La poesia ha d'anomenar totes les formes del mal, incloses les que nien en les profunditats de cadascú. Si no la felicitat, la plenitud que suposa l'acceptació de les ferides del temps i les derrotes i que permet accedir al plaer de les coses senzilles que la natura posa al nostre abast: "Acceptar derrota i cicatrius. Tornar a viure / una vida senzilla i tornar a tastar, només llavors, / la llum, molsuda i dolça, a la carn de les cireres". La llum, sempre la llum, una llum que al capdavant és a dins de cada u perquè és una actitud i una mirada més que no pas un simple fenomen físic, una manera d'ésser en el món que ens dona accés, a ulls clucs, al silenci de les coses. La llum més alta és allà on la posen els grans poetes per il·luminar la vida amb la saviesa que procuren les paraules, les que de veritat compten i perduren.

[Publicat a Saó núm. 469, maig de 2021.]

[Arxiu Ricard Garcia.]